

LOYIHA ISHLAB CHIQISH GRAFIGINI ISHLAB CHIQISH (GANT XARITASI)

Muallif: Xurramov Anvar

*Samarqand davlat universiteti Urgut filiali, Biznesni boshqarish va tabiiy fanlar
fakulteti, 3-bosqich talabasi*

[✉ anvarx561@gmail.com](mailto:anvarx561@gmail.com)

Ilmiy rahbar: Suyarov Akram

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, dotsent

[✉ akramsuyarov@mail.ru](mailto:akramsuyarov@mail.ru)

Annotatsiya: Ushbu maqolada loyiha ishlab chiqish grafigini tuzish jarayoni va bu jarayonda Gant xaritasining tutgan o'рни haqida so'z boradi. Gant diagrammasi – bu vaqtga asoslangan rejalashtirish vositasi bo'lib, u loyiha bosqichlarini aniq ko'rsatishga yordam beradi. Maqolada Gant xaritasining mohiyati, uning afzalliklari va qanday qilib uni amalda yaratish mumkinligi haqida tushunarli izohlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: loyiha boshqaruvi, Gant xaritasi, vaqtni boshqarish, rejalashtirish, loyiha bosqichlari, grafik.

1. Kirish

Har qanday katta yoki kichik loyiha muvaffaqiyatli amalga oshishi uchun u aniq rejalashtirilishi kerak. Bu rejalashtirishda loyiha nima bo'yicha ketayotganini, qanday bosqichlar borligini, har bir bosqich qachon boshlanib, qachon tugashini bilish juda muhim. Bunday grafik ko'rinishdagi rejalashtirish vositalaridan biri — bu **Gant xaritasi**.

Gant xaritasi (inglizcha “Gantt Chart”) – bu loyiha ishlarini vaqt bo‘yicha ko‘rsatib beradigan diagrammadir. Bu diagramma yordamida loyiha ishlarini tartib bilan rejalashtirish, nazorat qilish va boshqarish osonlashadi.

2. Gant xaritasi nima?

Gant xaritasi – bu chiziqli grafik bo‘lib, u loyihadagi har bir vazifa yoki bosqichni vaqt oralig‘ida qaysi kunga to‘g‘ri kelishini ko‘rsatadi. U gorizontal (vaqt) va vertikal (vazifalar) yo‘nalishda quriladi. Bu xaritada har bir topshiriq yoki bosqich uzun chiziq ko‘rinishida ifodalanadi, va u qaysi sana boshlanib, qachon tugashini bildiradi.

Oddiy Gant diagrammasi quyidagi elementlardan iborat bo‘ladi:

- Vazifalar ro‘yxati (chap tomonda)
- Vaqt shkalasi (yuqorida yoki pastda)
- Har bir vazifa uchun chiziqlar (to‘g‘ri chiziq yoki to‘ldirilgan to‘rtburchak)
- Bog‘liqliklar (agar bir vazifa boshqasidan keyin boshlanishi kerak bo‘lsa, chiziqlar bilan ulanishi mumkin)

3. Gant xaritasi qanday tuziladi?

Gant xaritasini yaratish uchun quyidagi bosqichlarni bajarish kerak:

3.1. Loyiha vazifalarini aniqlash

Avvalo loyiha doirasidagi barcha ishlarni yoki bosqichlarni aniq belgilab olish zarur. Masalan, dastur yaratish loyihasida quyidagilar bo‘lishi mumkin:

- Talablarni yig‘ish
- Dizayn
- Dasturlash

- Sinovdan o‘tkazish
- Hujjatashtirish
- Yakuniy taqdimot

3.2. Har bir vazifaga vaqt belgilash

Keyin har bir bosqich qancha vaqt davom etishini belgilaysiz. Masalan:

- Dizayn: 3 kun
- Dasturlash: 7 kun

3.3. Vazifalar o‘rtasidagi bog‘liqliklarni aniqlash

Ba’zi bosqichlar boshqasidan keyin boshlanishi kerak. Masalan, dasturlash faqat dizayn tugagandan so‘ng boshlanadi.

3.4. Diagrammani qurish

Bu jarayonda siz barcha vazifalarni jadval ko‘rinishida joylashtirasiz. Bu uchun quyidagi vositalardan foydalanish mumkin:

- **Microsoft Excel** – oddiy shaklda Gant xaritasi yasash mumkin
- **MS Project** – maxsus loyiha boshqaruv dasturi
- **Trello, Asana, ClickUp** – vizual rejalashtirish imkoniyatlari bor
- **Google Sheets** – onlayn hamkorlik uchun qulay

4. Gant xaritasining afzalliklari

Gant diagrammasi turli sohalardagi loyihalarni rejalashtirishda juda qulay va samarali vositadir. Uning afzalliklari quyidagilardan iborat:

- **Ko‘rinarlilik** – barcha ishlar va ularning davomiyligi vizual ko‘rinishda bo‘ladi.

- **Vaqtни boshqarish** – ishlar boshlanishi va tugash sanalari aniq belgilab qo'yiladi.
- **Nazorat** – loyiha qayergacha yetganini kuzatib borish oson bo'ladi.
- **Mas'uliyatni taqsimlash** – kim qaysi ishni bajarishi aniq ko'rsatiladi.
- **Risksiz yuritish** – kechikishlar, zaxira vaqtlar aniqlanadi va muammolar oldi olinadi.

5. Amaliy misol (Gant xaritasi soddalashtirilgan shakli)

Vazifa	Boshlanish	Tugash	Davomiyligi (kun)
Talablarni yig'ish	01.06.2025	03.06.2025	3 kun
Dizayn	04.06.2025	07.06.2025	4 kun
Dasturlash	08.06.2025	14.06.2025	7 kun
Testlash	15.06.2025	17.06.2025	3 kun
Taqdimotga tayyorlash	18.06.2025	19.06.2025	2 kun

Ushbu jadval asosida Gant xaritasi yaratiladi, unda har bir ish to'g'ri vaqt oralig'ida ko'rsatiladi.

Xulosa

Loyihani muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun uni to'g'ri rejalashtirish zarur. Gant xaritasi bu rejalashtirishni samarali tashkil etuvchi eng qulay vositalardan biridir. U yordamida vaqtни to'g'ri taqsimlash, ishlar holatini kuzatish va loyiha bosqichlarini oson boshqarish mumkin. Ayniqsa, jamoaviy ishlarda Gant diagrammasi vazifalarni boshqarishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kerzner H. (2017). *Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling*.

2. Karimov M. (2022). *Axborot tizimlari loyihalash asoslari*. Toshkent: TATU nashriyoti.
3. Xolmatov A. (2021). *Dasturiy ta'minotni boshqarish*. Samarqand: SamDU nashriyoti.
4. www.smartsheet.com – Gantt diagrammasi yaratish uchun onlayn vosita
5. www.projectmanager.com – loyiha boshqaruvi vositalari haqida ma'lumot